

Wewnętrzny System Doradztwa Zawodowego

**Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II
w Łącu**

wrzesień - 2023

Informacje wstępne

Szkoła podstawowa to pierwszy etap zorganizowanej nauki i czas, w którym młody człowiek poznaje siebie, swoje zainteresowania i mocne strony. Zaczyna eksplorować świat zawodów, a także podejmować pierwsze decyzje edukacyjno-zawodowe. Intensywnie nabywa i rozwija kompetencje społeczne. Środowisko szkolne wspiera ucznia w samopoznaniu, a prawidłowy jego rozwój fizyczny, emocjonalny i społeczny warunkuje powodzenie na dalszej ścieżce edukacyjno-zawodowej.

Założenia oraz cele orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego obejmuje ogół działań mających na celu prawidłowe przygotowanie uczniów do podejmowania decyzji edukacyjno-zawodowych. Działania w ramach WSDZ powinny być zaplanowane, spójne, prowadzone w sposób ciągły i systematyczny.

Główne założenia:

- Wybór zawodu nie jest pojedynczym aktem – to długotrwały proces stanowiący sekwencje decyzji podejmowanych przez wiele lat.
- Na wybór zawodu składają się: wiedza na temat własnych predyspozycji i umiejętności, wiedza na temat zawodów, ścieżek edukacyjnych i rynku pracy.
- Preferencje edukacyjne i zawodowe są zależne od uwarunkowań wewnętrznych (cechy osobowości, temperament, zdolności) i zewnętrznych człowieka (doświadczenia, otoczenie społeczne).
- Szkoła podstawowa obok rodziny stanowi środowisko mające istotny wpływ na podejmowanie decyzji edukacyjnych uczniów.

Cel preorientacji zawodowej (przedszkole):

- Celem preorientacji zawodowej jest wstępne zapoznanie dzieci z wybranymi zawodami najbliższymi ich otoczeniu, kształtowanie postawy pracy i motywacji do działania, pobudzanie i rozwijanie zainteresowań dzieci oraz stymulowanie ich pro-zawodowych marzeń.

Cel orientacji zawodowej (klasy I-VI):

- zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami, kształtowanie pozytywnych postaw wobec pracy i edukacji oraz pobudzanie, rozpoznawanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień

Cel doradztwa zawodowego (klasy VII-VIII):

- wspieranie uczniów w procesie przygotowania ich do świadomego i samodzielnego wyboru kolejnego etapu kształcenia i zawodu, z uwzględnieniem ich zainteresowań, uzdolnień i predyspozycji zawodowych oraz informacji na temat systemu edukacji i rynku.

Działania związane z realizacją doradztwa zawodowego kierowane są do:

- uczniów,
- rodziców/opiekunów prawnych,
- nauczycieli.

Realizatorzy działań w szkole

Wszyscy członkowie rady pedagogicznej zaangażowani są w realizację działań związanych z doradztwem zawodowym oraz inne osoby zatrudnione w szkole. Współpracują z rodzicami uczniów przy realizacji WSDZ. Program realizacji WSDZ na dany rok szkolny opracowuje doradca zawodowy albo inny nauczyciel lub nauczyciele odpowiedzialni za realizację doradztwa zawodowego w szkole, wyznaczeni przez dyrektora szkoły. Dyrektor odpowiada za organizację działań związanych z doradztwem zawodowym. Koordynacją realizacji programu WSDZ na dany rok szkolny zajmuje się doradca zawodowy lub wskazany przez dyrektora szkoły nauczyciel, w tym nauczyciel wychowawca opiekujący się oddziałem, pedagog lub psycholog.

Zespół ds doradztwa zawodowego:

1. p. Katarzyna Ciupińska
2. p. Agata Żyłka
3. p. Agnieszka Chmielewska
4. p. Aneta Baor
5. p. Monika Wewiór-Mendrela
6. p. Martyna Urbaniak

Podstawa prawna:

- Rozporządzenie MEN z 12 lutego 2019r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. z 2019r. poz. 325).
- Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2018 r. poz. 996 ze zm.).
- Ustawa z 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (tekst jedn.: Dz.U. z 2018 r. poz. 967).
- Rozporządzenie MEN z 28 lutego 2019 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli (Dz.U. z 2019 r. poz. 502).
- Rozporządzenie MEN z 28 marca 2017 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz.U. z 2017 r. poz. 703).
- Rozporządzenie MEN z 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. z 2017 r. poz. 356).
- Rozporządzenie MEN z 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. z 2017 r. poz. 1591 ze zm.).
- Rozporządzenie MEN z 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz.U. z 2017 r. poz. 1578).
- Rozporządzenie MEN z 1 lutego 2013 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych (Dz.U. z 2013 r. poz. 199 ze zm.).

Zadania Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego:

- zapoznanie uczniów z koncepcją uczenia się przez całe życie i rynkiem edukacyjnym,
- wspieranie ich w poznawaniu świata zawodów i rynku pracy,
- inspirowanie do dokonywania samooceny i poznawania własnych zasobów,
- udzielanie pomocy w nabywaniu umiejętności planowania i podejmowania decyzji związanych z dalszą ścieżką edukacyjną i zawodową.

Formy i sposoby realizacji WSDZ

Przykłady działań kierowanych do uczniów:

- konsultacje indywidualne, porady,
 - zajęcia grupowe realizujące treści programowe dla przedszkola i klas I-III, IV-V, VII-VIII związanych tematycznie z obszarami: poznawanie siebie i własnych zasobów; świat zawodów i rynek pracy; rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie; planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno- zawodowych:
- ➔ przedszkole – prowadzenie preorientacji zawodowej,
- ➔ kl. I-VI – prowadzenie orientacji zawodowej,
- ➔ kl. VII – 10 godzin lekcyjnych

Klasa VII realizacja zagadnień z doradztwa zawodowego:

- udostępnianie literatury z zakresu doradztwa zawodowego,
- praca z informatorami o zawodach,
- projekcje filmów o zawodach,
- wizyty zawodoznawcze,
- udział w targach edukacyjnych,
- spotkania z pracodawcami, absolwentami szkoły,
- umieszczanie informacji edukacyjno-zawodowych na internetowej stronie szkoły

Działania kierowane do rodziców/opiekunów prawnych

- systematyczne przekazywanie wiedzy o dziecku, jego umiejętnościach, zdolnościach, zainteresowaniach,
- organizowanie spotkań doradczych,
- udostępnianie publikacji/literatury z zakresu doradztwa zawodowego.

Działania kierowane do nauczycieli

- uświadamianie nauczycielom konieczności realizowania programu WSDZ na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego,
- umożliwianie udziału w projektach, kursach i szkoleniach związanych z obszarem doradztwa zawodowego wymiana doświadczeń, baza wiedzy,
- organizowanie lekcji otwartych.

Metody pracy:

W poradnictwie indywidualnym metody stosowane w pracy doradczej to m.in.:

- konsultacje i porady indywidualne,
- diagnoza zainteresowań, mocnych stron.

W poradnictwie grupowym stosowane metody w pracy doradczej to m.in.:

- burza mózgów, dyskusja, pogadanki,
- metody testowe jak np. ankiety,
- metoda dramy: inscenizacje i odgrywanie ról,
- metody audiowizualne: filmy, prezentacje multimedialne,
- treningi umiejętności społecznych,
- gry symulacyjne i zabawy,
- zajęcia plastyczne.

Sojusznicy i sieci współpracy:

- poradnia psychologiczno-pedagogiczna,
- biblioteka pedagogiczna,
- ośrodki doskonalenia nauczycieli – RODN „WOM” i SOD w Częstochowie,
- kuratorium oświaty, organ prowadzący,
- urząd pracy,
- cechy rzemiosł różnych i przedsiębiorczości, izby rzemieślnicze,
- ochotnicze hufce pracy (OHP),
- pracodawcy, przedsiębiorcy,
- organizacje pozarządowe,
- ośrodek kultury,
- rada sołecka,
- Koło Gospodyń Wiejskich Łaziec, Koło Gospodyń Wiejskich Wąsosz.

Korzyści i przewidywane rezultaty wynikające z działań WSDZ – dla uczniów:

- nabywają kompetencje niezbędne do rozpoznawania własnych predyspozycji zawodowych,
- potrafią dokonać samooceny, określając swoje mocne strony i zainteresowania, a także uzdolnienia i kompetencje (klasy IV-VI) i własne zasoby (klasa VII),
- poznają, czym jest rynek pracy i świat zawodów, wymieniają różne grupy zawodów i podają czynniki wpływające na wybory zawodowe (klasy IV-VI), a także wyjaśniają trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy i potrafią dokonać autoprezentacji (klasa VII),
- poznają zasady rekrutacji do poszczególnych szkół ponadpodstawowych (klasa VII),
- uzasadniają potrzebę uczenia się przez całe życie, wskazują sposoby zdobywania wiedzy (klasy IV-VI) oraz określają strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji poza formalnej i nieformalnej (klasa VII),

- określają, kim chcieliby zostać, opowiadają o swoich planach edukacyjno-zawodowych (klasy IV-VI) oraz identyfikują osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej (klasa VII).

Monitorowanie i ewaluacja WSDZ

- rozmowy z rodzicami/opiekunami prawnymi oraz z uczniami
- ocena współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym (np. ankiety dla pracodawców),
- sprawozdania z pracy doradcy zawodowego/osoby realizującej orientację zawodową w przedszkolu oraz klasach I-III,
- bieżące wypełnianie przez wychowawców i nauczycieli ankiet z przeprowadzonych działań w klasach IV-VI,
- ocena zajęć prowadzonych w klasie VII z doradztwa zawodowego.

Załączniki:

Załącznik nr 1 - Program realizacji WSDZ dla oddziału przedszkolnego na rok szkolny 2023/2024

Załącznik nr 2 - Program realizacji WSDZ dla klasy I na rok szkolny 2023/2024

Załącznik nr 3 - Program realizacji WSDZ dla klasy III na rok szkolny 202/2024

Załącznik nr 4 - Program realizacji WSDZ dla klasy IV na rok szkolny 2023/2024

Załącznik nr 5 - Program realizacji WSDZ dla klasy V na rok szkolny 2023/2024

Załącznik nr 6 - Program realizacji WSDZ dla klas VI na rok szkolny 2023/2024

Załącznik nr 7 - Program realizacji WSDZ dla klas VII na rok szkolny 2023/2024

Załącznik 1 - Program realizacji WSDZ dla przedszkola w roku szkolnym 2023/2024

Tematyka działań	Metody i formy realizacji	Terminy realizacjidziałañ	Osoby odpowiedzialne zrealizację działań	Podmioty, z którymi szkoła współpracuje przy realizacji działań
Poznanie siebie	1. Poznanie siebie	rok szkolny 2023/2024	wychowawca	pedagog szkolny, szkolny doradca zawodowy
	2. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie		wychowawca	
	3. Systematyczne przekazywanie wiedzy o dziecku, jego umiejętnościach, zdolnościach, zainteresowaniach	Zebrania z rodzicami	wychowawca	
Świat zawodów i rynek pracy	1. „Koła autobusu kręcą się” – drama, zajęcia zabawowe, odtwarzanie ról i scenek związanych z zawodami	październik-grudzień 2022	wychowawca	rodzice, OSP, Policja, pielęgniarka, pedagog, szkolny doradca zawodowy, pracodawcy lokalni przedsiębiorcy
	2. „ABC zawodów” – cykl spotkań z przedstawicielami zawodów	styczeń-czerwiec 2024	wychowawca	
	3. „W marcu jak w garncu” – wycieczki do miejsc	marzec-maj 2024	wychowawca	

	związanych z używaniem/produkcją przedmiotów dnia codziennego		doradca zawodowy	
Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno- zawodowych	1. „Dzisiaj Jaś, jutro Jan” – drama, odgrywanie scenek „Kim chciałbym zostać?”	rok szkolny 2023/2024	wychowawca	psycholog szkolny

Załącznik 2 - Program realizacji WSDZ dla klasy I w roku szkolnym 2023/2024

Tematyka	Cele- przewidywane osiągnięcia uczniów	Formy realizacji	Termin realizacji i osoby odpowiedzialne
Każdy ma swoje zainteresowania	Opisywanie własnych zainteresowań i określanie, w jaki sposób można je rozwijać, oraz podawanie przykładów różnorodnych zainteresowań ludzi	„dzień kropki” zabawa grupowa; rozmowa; indywidualne wypowiedzi z elementami prezentacji, gry dydaktyczne, spotkania z „ciekawymi zawodami”	IX/2023 nauczyciel wychowawca kl.I
Sprawne ręce mogą zrobić więcej, czyli jak zrobić coś zniczego	Posługiwanie się przyborami, narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny; podejmowane działań w sytuacjach zadaniowych i opisywanie, co z nich wynika	Warsztaty bożonarodzeniowe – dekorowanie bombek	XII/2023 nauczyciel wychowawca kl.I

Kim będę, gdy dorosnę?	Opowiadanie, kim chciałoby się zostać i co chciałoby się robić; opisywanie, czym jest praca, omawianie jej znaczenie w życiu człowieka (na wybranych przykładach)	Rozmowa kierowana; pantomima; zabawa ruchowa ekspresja plastyczna Konkurs plastyczny dla klas I-III	V/2024 nauczyciel wychowawca kl.1 szkolny doradca zawodowy
Poznajemy pracę policjanta i strażaka	Podawanie nazw zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisywanie podstawowej specyfiki pracy w wybranych zawodach, omawianie znaczenia zaangażowania różnych zawodów w kształt bliskiego otoczenia.	Spotkanie z policjantem (rodzicem), wizyta w OSP w Wąsoszu	V/2024 nauczyciel wychowawca kl.1

Załącznik nr 3 - Program realizacji WSDZ dla klasy III w roku szk. 2023/2024

Tematyka	Cele – przewidywane osiągnięcia uczniów	Formy realizacji	Termin i osoby odpowiedzialne
Moje mocne strony, moje zainteresowania	Uczeń określa swoje mocne strony, mówi o swoich zainteresowaniach, pasjach	Wypowiedzi uczniów, zabawy w grupie, prezentacje	IX/2023 wychowawca
Poznajemy wybrane zawody – nauczyciel, lekarz, poeta	Uczeń opisuje pracę nauczyciela, lekarza, poety, zawody związane z teatrem. Określa cechy potrzebne do wykonywania określonego zawodu.	Wypowiedzi uczniów, dyskusja, burza mózgów, wywiad	cały rok szkolny wychowawca szkolny doradca zawodowy
Jakie są moje marzenia?	Uczeń wypowiada się na temat swojego wymarzonego zawodu, odpowiada na pytania: • Gdzie można pracować w tym zawodzie • Co jest ciekawego w tym zawodzie • Co może stwarzać trudności • Co trzeba wiedzieć i umieć • Gdzie można się tego nauczyć	Prace plastyczne, wypowiedzi uczniów, dyskusja, burza mózgów	V/2024 VI/2024 psycholog wychowawca szkolny doradca zawodowy

Załącznik 4 - Program realizacji WSDZ dla klasy IV w roku szk.2023/2024

Systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania poszczególnych uczniów na informacje edukacyjne i zawodowe oraz pomoc w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej.				
L.p.	Opis działania	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne	Czas realizacji
1.	Ja, to znaczy kto? Diagnoza zainteresowań wśród uczniów klas IV.	Określanie własnych zainteresowań, zdolności, uzdolnień oraz kompetencji w ramach godzin z wychowawcą.	Wychowawca klasy.	XI/2023
2.	Zebranie z rodzicami.	Poinformowanie rodziców o Wewnątrzszkolnym Systemie Doradczym.	Wychowawca klasy, szkolny doradca zawodowy	XI/2023
3.	Dzień Kreatywnych Pasjonatów.	Prezentowanie swoich zainteresowań i uzdolnień na forum z zamiarem zaciekawienia odbiorców.	Wychowawca klasy.	I/2024
4.	Zawodowy idol.	Wymienianie różnych grup zawodów i podawanie przykładów dla poszczególnych grup, opisywanie różnych dróg dojścia do nich oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach.	Wychowawca klasy, szkolny doradca zawodowy	III/2024

5.	Kucharz, kelner - podobieństwo zawodów?	Opisywanie podstawowej specyfiki pracy w wymienionych zawodach, wskazywanie możliwości rozwoju w wybranych zawodach. Spotkanie z przedstawicielami wymienionych zawodów.	Wychowawca klasy, szkolny doradca zawodowy	V/2024
6.	Jakie zawody wykonują nasi rodzice?	Zaproszenie rodzica do szkoły jako reprezentanta danego zawodu.	Wychowawca klasy, rodzice	III/2024

Załącznik 5 - Program realizacji WSDZ dla klasy V w roku szk.2023/2024

Systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania poszczególnych uczniów na informacje edukacyjne i zawodowe oraz pomoc w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej.

L.p.	Opis działania	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne	Czas realizacji
1.	Po co mi ta praca?	Uświadomienie uczniom, że każdy człowiek musi na pewnym etapie życia podjąć pracę. Kiedy praca będzie przynosić satysfakcję, zadowolenie i przyjemność?	Wychowawca klasy, szkolny doradca zawodowy	X/2023
2.	Jak przygotować się do pełnienia ról zawodowych?	Jak przygotowujemy się do wykonywania różnych zawodów? (omówienie na przykładzie zawodu informatyka, sportowca, lekarza) Spotkania z rodzicami, jako przedstawicielami różnych zawodów.	Wychowawca klasy	XI/2023
3.	Wybieram ten zawód bo...?	Czynniki decydujące o wyborze zawodu (pasje, zainteresowania, zdolności, wzór rodziców, przypadek, konieczność)	Wychowawca klasy	XII/2023

4.	Kiedy zaczynamy się uczyć i kiedy kończymy	Czy proces nauki kiedykolwiek się kończy, czy uczymy się przez całe życie. Obowiązek szkolny i obowiązek nauki.	Wychowawca klasy	III/2024
5.	Umiejętności - od przeszłości do przyszłości	Porównanie umiejętności, jakie musieli posiadać nasi dziadkowie z koniecznymi umiejętnościami do podjęcia pracy, w czasach obecnych i przyszłości.	Wychowawca klasy	V/2024

Załącznik 6 - Program realizacji WSDZ dla klasy VI w roku szk.2023/2024

Systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania poszczególnych uczniów na informacje edukacyjne i zawodowe oraz pomoc w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej.				
L.p.	Opis działania	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne	Czas realizacji
1.	Ja to znaczy kto?	Określanie własnych zainteresowań, zdolności i uzdolnień oraz kompetencji.	Wychowawca klasy, szkolny doradca zawodowy	X/2023
2.	Dzień Kreatywnych Pasjonatów	Prezentowanie swoich zainteresowań i uzdolnień.	Wychowawca klasy	XI/2023
3.	Zawodowy idol	Wymienianie różnych grup zawodów.	Wychowawca klasy	XII/2023
4.	Kucharz, kelner dwa bratanki czyli o podobieństwie zawodów	Wymienianie wybranych grup zawodów oraz specyfika ich pracy.	Wychowawca klasy	III/2024
5.	Po co mi ta praca?	Opisywanie czym jest praca i jej znaczenie w życiu człowieka.	Wychowawca klasy	V/2024

Załącznik 7 - Program realizacji WSDZ dla klas VII w roku szkolnym 2023/2024

Tematyka działań	Metody i formy realizacji	Terminy realizacji działań	Osoby odpowiedzialne za realizację działań	Podmioty, z którymi szkoła współpracuje przy realizacji działań
Poznanie własnych zasobów	1. „W zdrowym ciele, zdrowy duch” - zajęcia warsztatowe dot. samooceny stanu zdrowia psychicznego i fizycznego	X/2023 XII/2023	wychowawca	szkolny doradca zawodowy
	2. Systematyczne przekazywanie wiedzy o dziecku, jego umiejętnościach, zdolnościach, predyspozycjach zawodowych	2023/24	wychowawca	Nauczyciele uczący w klasach
	3. „Moja hierarchia wartości” – projekt realizowany w ramach godzin z wychowawcą	II/2024	wychowawca	szkolny doradca zawodowy
Świat zawodów i rynek pracy	4. „Świat wokół nas” - wizyty studyjne celem porównania własnych zasobów i preferencji z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców	I/V/2024	wychowawca, szkolny doradca zawodowy	pracodawcy, przedsiębiorcy, zakłady pracy
	5. „Fair play” - etyka zawodu... spotkania z przedstawicielami zawodów	XII/2023 I/2024	wychowawca	rodzice, cechy rzemiosł różnych i przedsiębiorczości, izby rzemieślnicze

Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie	6. „I co dalej?” - zajęcia grupowe - analiza ofert szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia	XII/2023 I/2024	Wychowawca szkolny doradca zawodowy	OHP Strony Internetowe szkół ponadpodstawowych
	7. Zajęcia grupowe - zapoznanie z zasadami rekrutacji do poszczególnych szkół ponadpodstawowych	XI/2023	wychowawca	szkoły ponadpodstawowe, kuratorium oświaty, organ prowadzący, CKE
Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych	8. Konsultacje indywidualne - motywowanie uczniów do udziału w olimpiadach i konkursach przedmiotowych celem planowania dalszej ścieżki edukacyjnej	X/XI/20 23/ I/2024	wychowawca, pedagog, nauczyciele doradca zawodowy	poradnia psychologiczno- pedagogiczna, szkolny doradca zawodowy
	9. „Współ w zespół” - pogadanka dot. instytucji wspierających w wyborze ścieżki edukacyjno-zawodowej prowadzona w ramach godziny z wychowawcą	XII/2023	wychowawca, pedagog	